

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

A. Κείμενο

Quod ut praedones animadverterunt, abiectis armis ianuae appropinquaverunt et clara voce Scipioni nuntiaverunt (incredibile auditu!) virtutem eius admiratum se venisse. Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt, is fores reserari eosque intromitti iussit.

Tu autem, proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris, sermone abhinc multis annis iam obsoleto uteris, quod neminem scire atque intellegere vis, quae dicas. Quin, homo inepte, taces, ut consequaris, quod vis?

Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum? (...) Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur; nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem. Ego nihil iam pati possum nec diu miserrima futura sum: at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.

Παρατηρήσεις

A. Να μεταφράσετε τα παραπάνω αποσπάσματα. (20 μονάδες)

B .1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω :

clara voce: δοτική ενικού

fores: γενική πληθυντικού

immatura mors: αφαιρετική ενικού

longa servitus: αιτιατική ενικού

(10 μονάδες)

B.2. α) Να γραφούν τα επιρρήματα στο θετικό βαθμό και τα παραθετικά τους: multis, miserrima.

β) libera (patria): Να γραφούν οι τρεις βαθμοί του επιθέτου στην ίδια πτώση, αριθμό και γένος και να κλιθεί το ουδέτερο γένος του συγκριτικού βαθμού στον ενικό αριθμό.

(5 μονάδες)

B.3.a. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο) :

rettulerunt: β' ενικό προστακτική μέλλοντα
 loquaris: να κλιθεί η προστακτική μέλλοντα
 vis: γ' ενικό οριστική ενεστώτα
 reperissem: οι μετοχές στην ίδια φωνή
 pergis: γ' πληθυντικό υποτακτική παρακειμένου (10 μονάδες)

B.3.β. possum: Να γίνει χρονική αντικατάσταση στην υποτακτική στο γ' ενικό.
 (5 μονάδες)

Γ.1. Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης , να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία και να δικαιολογήσετε την έγκλιση εκφοράς της .
 _ proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris_ (10 Μονάδες)

Γ.2. «si pergis»: Να αναγνωριστεί ο υποθετικός λόγος και να μετατραπεί σε ανοικτή υπόθεση στο παρελθόν.
 (5 Μονάδες)

Γ.3. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις : auditu, se, intromitti, sermone, captiva
 (5 μονάδες)

Γ.4. clara voce Scipioni nuntiaverunt virtutem eius admiratum se venisse:
 Να μεταφερθεί στον ευθύ λόγο. (5 μονάδες)

Γ.5. Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum?: Να μεταφερθεί στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση: Illa rogavit eum...
 (5 μονάδες)

Δ. Τι γνωρίζετε για το « Κίνημα των Νεωτέρων» ; (10 μονάδες)

Ε. Να βρείτε στα αποσπάσματα λέξεις της λατινικής με ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής: αρματολός, θύρα, μητρικός, σερβιτόρος, πάσχω
 (10 Μονάδες)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. Μόλις οι ληστές παρατήρησαν αυτό, αφού κατέθεσαν τα όπλα, πλησίασαν στην πόρτα και με δυνατή φωνή ανήγγειλαν στον Σκιπίωνα, -να το ακούς και να μην το πιστεύεις- ότι αυτοί ήρθαν για να θαυμάσουν την ανδρεία του. Όταν οι δούλοι του σπιτιού ανέφεραν αυτά στον Σκιπίωνα, αυτός διέταξε να ανοιχτούν οι πόρτες και να μπουν μέσα αυτοί.

Εσύ όμως χρησιμοποιείς λόγο ξεπερασμένο εδώ και πολλά χρόνια πια, σα να μιλούσες τώρα με τη μητέρα του Εύανδρου, επειδή κανείς δε θέλεις να ξέρει και να καταλαβαίνει τι λες. Γιατί δε σωπαίνεις, ανήγχε άνθρωπε, για να πετύχεις αυτό που θες;

Μήπως ήλθα σε εχθρό και είμαι αιχμάλωτη στο στρατόπεδό σου;(..) Επομένως αν εγώ δεν σε είχα γεννήσει, η Ρώμη δεν θα πολιορκούνταν' αν δεν είχα γιο, θα είχα πεθάνει ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ δεν μπορώ να πάθω τίποτα πια ούτε πρόκειται να είμαι για πολύ δυστυχέστατη' αντίθετα αυτούς, αν συνεχίσεις, περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

B.1 clarae voci, forium, immatura morte, longam servitutum

B.2.a multum-plus-plurimum

misere-miserius-miserrime

b. Libera-liberiores-liberrima

liberius-liberioris-liberiori-liberius-liberius-liberiores

B.3.a refer

loquitor-loquitor-loquuntor

vult

pariens, paritura

perrexerint

Γ.1 Δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική παραβολική πρόταση, που λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης (α' όρος σύγκρισης είναι η κύρια πρόταση με ρήμα το uteris). Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο proinde quasi και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με

υποτακτική ενεστώτα (loquaris), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (uteris), για να δηλώσει το σύγχρονο στο παρόν.

Γ.2 Δευτερεύουσα υποθετική πρόταση, εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο si, επειδή είναι καταφατική και εκφέρεται με οριστική ενεστώτα. Ο υποθετικός λόγος που σχηματίζεται είναι: **Υπόθεση:** si pergis (οριστική ενεστώτα) **Απόδοση:** manet (οριστική ενεστώτα) και δηλώνει ανοικτή υπόθεση στο παρόν.

Μετατροπή: si perrexisti...mansit

Γ.3. auditu: σουπίνο σε αφαιρετική που δηλώνει την αναφορά στο incredibile

Se: υποκείμενο στο απαρεμφ venisse (ταυτοπροσωπία, λατινισμός)

Intromitti: τελικό απαρεμφ αντικείμενο στο ρήμα iussit (ετεροπροσωπία)

Sermone: αντικείμενο στο ρήμα uteris

Captiva: κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο ego

Γ.4 Scipio, virtutem tuam admiratum nos venimus.

Γ.5 Ille rogavit eum num venisset ad hostem et captiva in castris illius esset.

Δ. Σχολικό βιβλίο σελ 15

Ε. arma, fores, matre, servitus, pati

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΘΕΜΑΤΩΝ: ΚΟΤΟΡΤΣΗ ΜΑΡΙΛΕΝΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Κύκλος

ΚΥΚΛΟΣ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Κύκλος

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ & ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ, ΓΑΖΙ
(απέναντι από το Δημαρχείο) Τηλ.: 2810-821883